

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Ivonou Šubrtovou ve věci

žalobce: E. L.
proti

žalovanému: Ministerstvo práce a sociálních věcí
se sídlem Na Poříčním právu 1, 128 01 Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 12. 2022, č. j. MPSV-2022/231948-918,
ve věci příspěvku na péči,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Rozhodnutím Úřadu práce České republiky, krajské pobočky v Hradci Králové ze dne 27. 9. 2022, č. j. 18804/2022/RNK (dále jen „rozhodnutí správního orgánu prvního stupně“), bylo rozhodnuto poskytovat žalobci příspěvek na péči ve výši 880 Kč měsíčně od října 2022, neboť vzhledem k jeho zdravotnímu stavu potřeboval pomoc jiné fyzické osoby při zvládání základních životních potřeb v rozsahu stanoveném stupni závislosti podle § 8 odst. 2 písm. a) zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění

pozdějších předpisů (dále jen „*zákon o sociálních službách*“) – I. stupeň závislosti – lehká závislost, a pomoc byla poskytována v souladu s § 7 odst. 2 zákona o sociálních službách.

2. Rozhodnutím žalovaného ze dne 28. 12. 2022, č. j. MPSV-2022/231948-918 (dále jen „*napadené rozhodnutí*“), bylo prvostupňové rozhodnutí změněno takto: „v souladu s ustanovením § 14 odst. 4 zákona o sociálních službách se příspěvek na péči snižuje ze 4 400 Kč na 880 Kč měsíčně od října 2022.“ Žalovaný odvolání důvodným neshledal, správnost prvostupňového rozhodnutí potvrdil, pouze napravit formální pochybení výroku prvostupňového rozhodnutí. V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaný popsal průběh správního řízení a provedeného posouzení zdravotního stavu žalobce (viz dále níže). S odkazem na posudek Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Hradci Králové (dále jen „*posudková komise MPSV*“ nebo „*PK MPSV*“), který byl vyhotoven pro účely odvolacího řízení, žalovaný ve shodě se závěry správního orgánu prvního stupně konstatoval, že žalobce není schopen zvládat tyto 4 základní životní potřeby: c) komunikaci, h) péči o zdraví, i) osobní aktivity, j) péči o domácnost, a je tak závislý na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I, - lehká závislost, čemuž odpovídá příspěvek na péči ve výši 880 Kč měsíčně. Dále odůvodnil, že podle § 14 odst. 4 zákona o sociálních službách platí, že „změní-li se skutečnosti rozhodné pro výši příspěvku tak, že příspěvek má být snížen, provede se snížení příspěvku od prvního dne kalendářního měsíce, následujícího po kalendářním měsíci, ve kterém bylo vydáno rozhodnutí o snížení příspěvku.“ Správní orgán prvního stupně měl proto ve výroku svého rozhodnutí namísto formulace „že se přiznává příspěvek na péči ve výši 880 Kč od října 2022“, správně uvést, že „v souladu s ustanovením § 14 odst. 4 zákona o sociálních službách se snižuje příspěvek na péči z 4 400 Kč na 880 Kč měsíčně od října 2022.“ Žalovaný proto uvedené pochybení (které však nemělo vliv na zákonnost prvostupňového rozhodnutí) napravit ve výroku svého „změnového“ rozhodnutí.

II. Obsah žaloby

3. Rozhodnutí žalovaného napadl žalobce včas podanou žalobou. Namítal jeho nezákonnost pro rozpor s platnou legislativou. Nezákonnost spatřuje v tom, že napadené i prvostupňové rozhodnutí spočívá na nesprávném posouzení jeho schopností zvládat základní životní potřeby. Žalovaný se řádně nevypořádal s jeho odvolacími námitkami a nevzal v potaz lékařskou zprávu doloženou jím v rámci odvolání. Dále namítl, že nebylo využito možnosti provést nové sociální šetření za účelem správného posouzení jeho schopností zvládat základní životní potřeby.
4. Žalobce uvedl, že další oblastí, kde potřebuje péči další osoby za účelem zvládnutí základních životních potřeb, je oblast orientace. Nezvládá mít přiměřené duševní kompetence, neorientuje se v přirozeném sociálním prostředí nebo obvyklých situacích a nedokáže přiměřeně reagovat. Uvedené je nyní zajištěno ze strany sociálního pracovníka MěÚ, který s ním vede intenzivní sociální práci za účelem vyřízení jeho osobních záležitostí. Dále má zajištěny i další sociální služby v neziskové organizaci Aufori. V pobytové formě využívá i sociální zařízení Dům na půli cesty v Žamberku, další pomoc mu zajišťuje jeho babička M. S..
5. S ohledem na svůj zdravotní stav, který doložil lékařskou zprávou, se na své zdravotní postižení plně neadaptoval. Dochází k velkým výkyvům v jeho zdravotním stavu, kdy následně jedná neadekvátně. Není schopen plně chápat obsah přijímaných a sdělovaných zpráv. Nepříznivý stav je dále prohlubován nefunkční rodinou (domácí násilí). Po

dosažení zletilosti je péče o jeho osobu zajištěna ze strany babičky. Vzhledem k tomu, že byl opakovaně zneužit v rámci uzavírání právních smluv, nedokáže hospodařit (nezná hodnotu peněz), byl k Okresnímu soudu v Rychnově nad Kněžnou podán návrh na omezení jeho svéprávnosti. Dále uvedl, že je silný diabetik, opakovaně se dostal do kolapsových stavů a přímého ohrožení života – nedokáže si upravit svůj dietní režim diabetika či aplikaci inzulínu, na což lékařka ve své zprávě poukazuje, a žalovaný se v rámci odvolání k těmto okolnostem nevyjádřil a při svém rozhodování je nevzal v potaz.

6. Uvedl, že z důvodů výše uvedených mu musí být zajištěna pomoc ze strany pečující osoby a potažmo zařízení sociálních služeb, kde v týdnu pobývá, přičemž provedené sociální šetření na tuto skutečnost žádným způsobem nereflektuje. Správní orgán mohl provést nové sociální šetření i v tomto místě, kde žalobce sociální služby využívá.
7. K žalobě doložil zprávu Mgr. L. H., PhD. ze dne 12. 9. 2022 (o provedeném psychologickém vyšetření dne 18. 8. 2022); návrh na zahájení řízení o omezení svéprávnosti ze dne 24. 6. 2022; usnesení Okresního soudu v Rychnově nad Kněžnou o zahájení řízení o opatrovnictví ve věci omezení svéprávnosti, ze dne 8. 12. 2022, č.j. 0 Nc 1246/2022-14; smlouvu o poskytnutí sociální služby v DPC Žamberk; smlouvu o poskytnutí sociální služby ve společnosti Aufori.
8. Navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

9. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě uvedl, že v předchozím období měl žalobce přiznán příspěvek na péči pro II. stupeň závislosti pro nezvládání životních potřeb orientace, komunikace, stravování, péče o zdraví, osobní aktivity. Nově byl posuzován jeho zdravotní stav, protože dosáhl zletilosti. V odvolacím řízení posuzovala zdravotní stav žalobce PK MPSV (za přítomnosti lékaře se specializací psychiatrie) se závěrem, že žalobce nezvládá potřebu komunikace, péče o zdraví, osobní aktivity a péče o domácnost. Sporná zůstává základní potřeba orientace, jejíž nezvládání žalobce v žalobě namítá.
10. PK uvedla, že žalobce byl posuzován zejména pro lehkou mentální retardaci, diabetes mellitus I. typu, dyslexii, dysgrafii, Mauriacův syndrom. V posudku je podrobněji citována zpráva dětského diabetologa ze dne 2. 5. 2022, v níž je popsána léčba, léčebná opatření a nutnost dohledu v péči o léčebná opatření. Ve zprávě obvodního lékaře ze dne 10. 5. 2022 jsou popsány opakované hospitalizace po dekompenzaci stavu, uváděn nutný dohled nad léčbou, stav po non compliance z edukativních příčin, orientace všemi kvalitami. Dále je uváděna zpráva klinického psychologa ze dne 12. 9. 2022 (žalobcem přiložená i k žalobě), kde je podrobně popsána diagnóza lehké mentální retardace, schopnost sebeobsluhy žalobce, nutnost dohledu. Dle uvedené zprávy je žalobce nezralou osobností, je zvýšeně důvěřivý, do zpracování informací musí investovat více úsilí. V sociální oblasti je zřejmá ochota žalobce navazovat vztahy, ale je limitovaná sociální obratností a schopností udržovat pevnější sociální vazby, obtížně vyjadřuje své myšlenky. K základní životní potřebě orientace PK hodnotila informace vyplývající z lékařských zpráv a sociálního šetření, dle nichž je žalobce orientován všemi kvalitami (obvodní lékař ze dne 10. 5. 2022), zvládá se přepravovat hromadnou dopravou naučené trasy, jezdí sám do školy, rizikem a omezením jsou nečekané a neznámé situace (psychologická zpráva ze

dne 12. 9. 2022). Při sociálním šetření bylo uvedeno, že žalobce nepozná hodiny, ale následně bylo uvedeno, že je schopen přečíst údaj na digitálních hodinách a ví, že 16 hod jsou čtyři hodiny odpoledne. Dopravuje se samostatně hromadnou dopravou, zná časy odjezdů, byť je nedokáže sám vyhledat. Zná dny v týdnu, věděl, jaké je datum. Neorientuje se v neznámém prostředí, tam potřebuje doprovod. Má kamarády, chodí s nimi ven, komunikuje přes sociální síť. Dle žalovaného tak závěr PK MPSV o zvládání orientace v přijatelném standardu vychází z lékařských zpráv i zjištění sociálního šetření a není s nimi v rozporu. Žalovaný zdůraznil, že předmětem posouzení zvládání životní potřeby orientace je právě orientace v přirozeném prostředí a obvyklých situacích a tyto aktivity žalobce zvládá přijatelně.

11. K potřebě stravování žalovaný uvedl, že tato potřeba byla žalobci dříve uznána, nyní její nezvládání žalobce nenamítá a ze sociálního šetření vyplývá, že dodržování dietního režimu zvládá samostatně. K namítaným kolapsovým stavům a dietnímu režimu žalovaný uvedl, že léčba diabetu je zohledněna v potřebě péče o zdraví.
12. K žalobní námitce provedení nového sociálního šetření z důvodu změny pečující osoby a zařízení sociálních služeb žalovaný uvedl, že provedené sociální šetření považoval za dostačující. V odvolacím řízení žalobce provedení nového sociálního šetření nepožadoval ani nenamítal, že by se v důsledku změny pobytu zhoršila jeho schopnost zvládat jednotlivé potřeby. Žalovaný naopak poukázal na to, že ze strany ošetřujícího diabetologa (zpráva ze dne 2. 5. 2022) bylo konstatováno výrazné zlepšení péče o cukrovku.
13. Navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

IV. Posouzení věci krajským soudem

14. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí a řízení, které jeho vydání předcházelo podle § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) v mezích žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). O žalobě rozhodl bez jednání, neboť účastníci řízení vyslovili s takovým postupem svůj souhlas (§ 51 odst. 1 s. ř. s.).
15. V přezkumném řízení soud z obsahu předloženého správního spisu ověřil následující rozhodné skutečnosti.
16. Správní orgán prvního stupně dne 13. 4. 2022 zahájil z moci úřední správní řízení ve věci opětovného posouzení nároku žalobce na dávku příspěvek na péči, neboť dne 7. 4. 2022 skončila platnost původního posudku z důvodu dosažení zletilosti.
17. Dne 13. 4. 2022 se uskutečnilo sociální šetření. V něm je k základní životní potřebě orientace (pouze jejíž neuznání je žalobou sporováno) uvedeno: *„Erik nezná hodiny, ale je schopen přečíst údaj na digitálních hodinách, ví, že 16 hod jsou čtyři hodiny odpoledne. Dopravuje se samostatně autobusem (z Městské Habrové zvládne dojet autobusem do Rychnova nad Kněžnou), zná časy odjezdů, ale sám by si je nedokázal vyhledat. Do města trefí i pěšky. Neorientuje se v neznámém prostředí, tam potřebuje doprovod. Zná dny v týdnu, věděl, jaké je datum.“*
18. Posudkový lékař OSSZ Rychnov nad Kněžnou při posouzení zdravotního stavu žalobce ve svém posudku ze dne 14. 9. 2022 vycházel ze zdravotnické dokumentace ošetřující

praktické lékařky MUDr. L. ze dne 10. 5. 2022 a dalších odborných lékařských nálezů (zpráva z dětské kliniky endokrinologie FN Hradec Králové ze dne 2. 5. 2022, zpráva z Pedagogicko psychologické poradny SPC Rychnov nad Kněžnou ze dne 8. 7. 2021) a dále ze sociálního šetření provedeného dne 13. 4. 2022. Při posouzení zdravotního stavu u žalobce zjistil tato zdravotní postižení: lehká mentální retardace, SPU-dyslexie, dysgrafie, diabetes mellitus závislý na inzulinu bez komplikací (od 7/2014), Mauriacův syndrom (zatím bez hepatopatie). Lékař uvedl, že žalobce je plně mobilní, v přirozeném prostředí plně orientovaný, jeho komunikace je přiměřená, má malou slovní zásobu, problém s psaním (plete si písmena, větu, diktovaný text nenapíše). Má mobilní telefon, zvládá zavolat, přijmout hovor, komunikovat na sociálních sítích, pokud potřebuje poslat zprávu, nahraje ji audio a v tomto formátu pošle. Dále uvedl, že žalobce po odkladu povinné školní docházky a opakování prvního ročníku navštěvuje 9. ročník Speciální školy v Rychnově nad Kněžnou. V příštím roce nastoupí do speciální střední školy (obor kuchař), bude na internátě. Ke zvládání dalších životních potřeb uvedl, že stravování, oblékání, tělesnou hygienu a fyziologickou potřebu žalobce zvládá, vyžaduje dohled při aplikaci inzulinu (měření hladiny cukru v krvi zvládá, na P paži má nastřelený čip, ke kterému přiloží glukometr), sám si 4x denně aplikuje inzulin. Je omezen v osobních aktivitách, péči o domácnost nezvládá. Uvedl, že sociální šetření je v souladu s lékařskými nálezy. Na základě uvedeného dospěl k závěru, že žalobce z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje pomoc při těchto 4 základních životních potřebách: c) komunikaci, h) péči o zdraví, i) osobních aktivitách, j) péči o domácnost, a považuje se podle § 8 odst. 2 písm. a) zákona o sociálních službách za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I (lehká závislost). Datum změny invalidity - od 8. 4. 2022, platnost posudku je uvedena do 30. 4. 2025.

19. Správní orgán prvního stupně na podkladě výše uvedeného posouzení vydal dne 27. 9. 2022, rozhodnutí č. j. 18804/2022/RNK.
20. Proti prvostupňovému rozhodnutí podal žalobce odvolání (odvolací námítky jsou shodné s námitkami žalobními).
21. V odvolacím řízení byl zdravotní stav žalobce pro účely příspěvku na péči posouzen PK MPSV, posudkem ze dne 13. 12. 2022. PK dospěla ke stejnému posudkovému závěru jako lékař OSSZ (viz bod 10 tohoto rozsudku).
22. Odvolací orgán (žalovaný) žalobou napadeným rozhodnutím změnil výrok prvostupňového rozhodnutí (viz body 1 a 2 tohoto rozsudku).
23. Soud hodnotil provedené důkazy jednotlivě i v jejich souhrnu, ve svém rozhodnutí vyšel ze skutkového a právního stavu takto zjištěného (§ 77 odst. 2 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že **žaloba není důvodná**.
24. Při posouzení věci soud vycházel z následujících rozhodných skutečností, platné právní úpravy a učiněných právních závěrů:
25. Zákon o sociálních službách upravuje podmínky poskytování pomoci a podpory fyzickým osobám v nepříznivé sociální situaci. Podmínky nároku na příspěvek na péči vycházejí z § 7 citovaného zákona, kde je uvedeno, že příspěvek na péči se poskytuje osobám závislým na pomoci jiné fyzické osoby a nárok na něj mají osoby uvedené v § 4 odst. 1, které z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebují pomoc

jiné fyzické osoby při zvládání základních životních potřeb v rozsahu stanoveném stupněm závislosti podle § 8, pokud jim tuto pomoc poskytuje např. osoba blízká.

26. Podle § 8 odst. 2 zákona o sociálních službách se **osoba starší 18 let** věku považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I (**lehká závislost**), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu **není schopna zvládat tři nebo čtyři základní životní potřeby** [písm. a)], stupni II (**středně těžká závislost**), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu **není schopna zvládat pět nebo šest základních životních potřeb** [písm. b)], stupni III (**těžká závislost**), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat sedm nebo osm základních životních potřeb [písm. c)], stupni IV (**úplná závislost**), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat devět nebo deset základních životních potřeb [písm. d)], a vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby.

27. Podle § 9 odst. 1 zákona o sociálních službách se při posuzování stupně závislosti hodnotí schopnost zvládat tyto základní životní potřeby: a) mobilita, b) orientace, c) komunikace, d) stravování, e) oblékání a obouvání, f) tělesná hygiena, g) výkon fyziologické potřeby, h) péče o zdraví, i) osobní aktivity, j) péče o domácnost.

Z odst. 4 citovaného ustanovení plyne, že při hodnocení schopností zvládat základní životní potřeby se hodnotí funkční dopad dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na schopnost zvládat základní životní potřeby; přitom se nepřihlíží k pomoci, dohledu nebo péči, která nevyplývá z funkčního dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Odst. 5 téhož ustanovení upravuje uznání závislosti v příslušné základní životní potřebě tak, že musí existovat příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat základní životní potřebu v přijatelném standardu. Funkční schopnosti se hodnotí s využíváním zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využíváním běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení v domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku.

28. Bližší vymezení schopností zvládat základní životní potřeby a způsob jejich hodnocení stanoví vyhláška č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, v platném znění (dále jen „vyhláška“).

29. Pro účely stanovení stupně závislosti se schopnost osoby zvládat základní životní potřeby hodnotí podle aktivit, které pro jednotlivé základní životní potřeby vymezuje příloha č. 1 k vyhlášce.

30. Podle § 1 citované vyhlášky se schopnost osoby zvládat základní životní potřeby pro účely stanovení stupně závislosti hodnotí v přirozeném sociálním prostředí a s ohledem na věk fyzické osoby. Při hodnocení schopnosti osoby zvládat základní životní potřeby se hodnotí tělesné struktury, tělesné funkce duševní, mentální, smyslové, oběhové, dechové, hematologické, imunologické, endokrinologické, metabolické, zažívací, vylučovací, neuromuskuloskeletální, včetně hrubé a jemné motoriky, a funkce hlasu, řeči a kůže, a to ve vztahu k rozsahu a tíži poruchy funkčních schopností. Za neschopnost zvládání základní životní potřeby se považuje stav, kdy porucha funkčních schopností dosahuje úrovně úplné poruchy nebo poruchy těžké, kdy i přes využívání zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využívání běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení domácnosti, veřejných prostor nebo

s využitím zdravotnického prostředku nelze zvládnout životní potřebu v přijatelném standardu. Přijatelným standardem se rozumí zvládání základní životní potřeby v kvalitě a způsobem, který je běžný a obvyklý, a který umožňuje, aby tato potřeba byla zvládnuta bez každodenní pomoci jiné osoby.

31. Příloha č. 1 k vyhlášce vymezuje schopnosti zvládat základní životní potřeby (viz též § 9 odst. 1 zákona o sociálních službách). Pod písm. **b) orientace** se za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu považuje stav, kdy osoba je schopna poznávat a rozeznávat zrakem a sluchem, mít přiměřené duševní kompetence, orientovat se osobou, časem a místem, orientovat se v přirozeném sociálním prostředí, orientovat se v obvyklých situacích a přiměřeně v nich reagovat.
32. Podle § 25 zákona o sociálních službách (1) Krajská pobočka Úřadu práce provádí pro účely posuzování stupně závislosti podle odstavce 3 sociální šetření, při kterém se zjišťuje schopnost samostatného života osoby v přirozeném sociálním prostředí. Sociální šetření podle věty první provádí příslušná krajská pobočka Úřadu práce také v průběhu hospitalizace osoby ve zdravotnickém zařízení lůžkové péče, jestliže je této osobě poskytována u jednoho nebo postupně u více poskytovatelů zdravotních služeb následná nebo dlouhodobá lůžková péče pro tutéž nemoc nebo úraz trvající nepřetržitě déle než 60 dnů; podmínkou je, že tato skutečnost byla oznámena a doložena podle § 21 odst. 1 písm. e) Sociální šetření provádí sociální pracovník. O provedeném sociálním šetření vyhotovuje sociální pracovník písemný záznam, který na požádání předkládá posuzované osobě. (2) Krajská pobočka Úřadu práce zašle příslušné okresní správě sociálního zabezpečení žádost o posouzení stupně závislosti osoby; součástí této žádosti je písemný záznam o sociálním šetření a kopie žádosti osoby o příspěvek. (3) Při posuzování stupně závislosti osoby vychází okresní správa sociálního zabezpečení ze zdravotního stavu osoby doloženého nálezem vydaným poskytovatelem zdravotních služeb, popřípadě také z vyšetření dětského klinického psychologa v případě pervazivních vývojových poruch, z výsledku sociálního šetření a zjištění potřeb osoby, popřípadě z výsledků funkčních vyšetření a z výsledku vlastního vyšetření posuzujícího lékaře. (4) Okresní správa sociálního zabezpečení zašle příslušné krajské pobočce Úřadu práce stejnopis posudku vydaného podle zvláštního právního předpisu s uvedením základních životních potřeb, které osoba není schopna zvládat, a dále s uvedením, zda jde o osobu s úplnou nebo praktickou hluchotou nebo hluchoslepou, jestliže tato osoba nezvládá základní životní potřeby v oblasti orientace. Toto posouzení je součástí rozhodnutí o přiznání či zamítnutí příspěvku, které obdrží žadatel.
33. Krajský soud zdůrazňuje, že zdravotní stav osoby posuzuje pro účely odvolacího správního řízení, jehož předmětem je příspěvek na péči, posudková komise zřízená žalovaným na základě § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů. Stěžejním důkazem v tomto řízení je tak lékařský posudek PK MPSV, na který je kladen požadavek úplnosti a přesvědčivosti (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 9. 2009, čj. 4 Ads 57/2009-53).
34. PK MPSV ve svém posudku ze dne 13. 12. 2022 vycházela z dostupné a aktuální zdravotní dokumentace, jejíž součástí byly výše citované lékařské zprávy, v nichž je zdravotní stav žalobce pro účely posouzení ve věci příspěvku na péči komplexně popsán. Pro svůj posudkový závěr měla k dispozici i zprávu Mgr. L. H., PhD., ze dne 12. 9. 2022, o provedeném psychologickém vyšetření žalobce dne 18. 8. 2022, kterou přiložil ke

svému odvolání a také ke své žalobě. V ní je rovněž zdravotní stav žalobce (zejména po stránce psychické) a jeho schopnosti k zvládání základních životních potřeb podrobně popsán. Jak v diagnostickém souhrnu onemocnění žalobce provedeném lékařem OSSZ, PK MPSV, tak i ve výše uvedené psychologické zprávě ze dne 12. 9. 2022, je uvedeno, že žalobce trpí lehkou mentální retardací (IQ 63). PK měla k dispozici pro svůj posudkový závěr také záznam ze sociálního šetření (ze dne 13. 4. 2022) a její závěry jsou s těmito podklady v souladu. Posudková komise zdůvodnila (viz výše bod 10 tohoto rozsudku), proč nelze za nezvládanou hodnotit základní životní potřebu orientace. Ze skutkových zjištění posudkové komise uvedených v posudkovém závěru soud nemá pochybnosti o tom, že žalobce vyžadoval pomoc pouze při 4 základních životních potřebách, což odpovídá stupni závislosti I ve smyslu § 8 odst. 2 písm. a) zákona o sociálních službách.

35. Účelem právní úpravy obsažené v zákoně o sociálních službách a jeho prováděcí vyhlášce je objektivizovat kritéria pro hodnocení zdravotního stavu pro účely zjištění míry závislosti na pomoci třetích osob v rámci systému sociální pomoci. Nejvyšší správní soud se vyjádřil v rozsudku ze dne 30. 6. 2014, č. j. 4 Ads 75/2014-20 k této problematice následovně: *„I když nelze vyloučit možnost, že jedno konkrétní zdravotní postižení může vést k neschopnosti zvládat více základních životních potřeb, k takovému závěru je možné dospět pouze v případě, že konkrétní postižení skutečně brání posuzované osobě ve vykonávání více reálných aktivit spadajících do různých životních potřeb ve smyslu předmětné vyhlášky. Naopak k takovému závěru nelze dospět tak, že jedna konkrétní aktivita (dodržování dietního režimu) by byla opakovaně hodnocena v rámci více životních potřeb, jak se toho domáhá stěžovatelka. Takový závěr by byl i v rozporu s účelem právní úpravy, kterou je, jak výše uvedeno, objektivní vyhodnocení stupně závislosti na pomoci třetích osob z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.“* Uvedený závěr lze aplikovat i v nyní projednávané věci. Žalobce v průběhu správního řízení i v žalobě opakovaně uváděl nezvládání některých činností, které byly zohledněny v uznaných základních životních potřebách. Např. namítal, že není schopen plně chápat obsah přijímaných a sdělovaných zpráv. Tato skutečnost je zohledněna v uznané nezvládané potřebě c) komunikace. K námitce, že je silný diabetik, opakovaně se dostal do kolapsových stavů a přímého ohrožení života – nedokáže si upravit svůj dietní režim diabetika či aplikaci inzulínu, dochází k velkým výkyvům jeho zdravotního stavu, krajský soud uvádí, že tato skutečnost byla zohledněna v uznané nezvládané potřebě h) péče o zdraví. Tvrzení o pomoci sociálního pracovníka MěÚ (který s ním vede intenzivní sociální práci za účelem vyřízení jeho osobních záležitostí), bylo zohledněno v uznané nezvládané potřebě i) osobní aktivity. Tvrzení žalobce doložené příslušnými smlouvami, že má zajištěny i další sociální služby v neziskové organizaci Aufori, pobytovém a sociálním zařízení Dům na půli cesty, a ze strany jeho babičky, jakož i skutečnost, že nedokáže hospodařit (nezná hodnotu peněz), bylo zohledněno v uznané nezvládané potřebě j) péče o domácnost (kde jedna z dílčích aktivit pro zvládání této potřeby představuje schopnost „nakládat s penězi v rámci osobních příjmů a domácnosti“). Krajský soud na rozdíl od žalobce po provedeném přezkumu dospěl k závěru, že oba posudkové orgány žalobcem namítané skutečnosti řádně posoudily, zohlednily a ve svém posudkovém závěru odůvodnily. Ve shodě se žalovaným má krajský soud rovněž za to, že nebyl důvod pro provedení nového sociálního šetření z důvodu změny pečující osoby. Z provedeného dokazování má krajský soud za prokázané (na podkladě vyhotovených posudků lékaře OSSZ a PK MPSV), že žalobce zvládá jednotlivé dílčí aktivity, tak jak jsou pro spornou potřebu orientace vymezeny v příloze č. 1 k vyhlášce č. 505/2006 Sb. v písm. b). Žalobce zvládá

životní potřebu orientace v přirozeném prostředí a v obvyklých situacích v přijatelném standardu. Své žalobní tvrzení svědčící o opaku neprokázal. Předmětem posouzení u této základní životní potřeby není orientace v neznámém prostředí (tam se dle zprávy ze sociálního šetření ze dne 13. 4. 2022 neorientuje a potřebuje doprovod, tato skutečnost však není pro posouzení zvládnutí této životní potřeby relevantní).

36. Žalobce v žalobě neuvádí, které z dalších neuznaných základních životních potřeb nezvládá či posouzení jejich zvládnutí oběma posudkovými orgány, je v rozporu se sociálním šetřením nebo obsahem odborných lékařských zpráv. Krajský soud v žádném případě nechce zlehčovat zdravotní stav žalobce, který je s ohledem na základní diagnózu v kombinaci s diabetes mellitus dlouhodobě nepříznivý a takto byl také posudkovými orgány zhodnocen, chápe obtížnost zvládnutí některých životních situací a úkonů samotným žalobcem, avšak tíže jeho zdravotních postižení z hlediska dopadu na schopnost zvládat základní životní potřeby dle výše vymezených zákonných kritérií, i dle soudem provedeného dokazování, odpovídá nezvládnutí toliko 4 základních životních potřeb (komunikace, péče o zdraví, osobní aktivity a péče o domácnost), a tedy závislosti I. stupně.
37. Krajský soud má za to, že v řízení před správními orgány byl na základě dostupných a aktuálních lékařských zpráv řádně a dostatečně zjištěn skutkový stav věci pro rozhodnutí v předmětné věci. Žalobu proto důvodnou neshledal.
38. Krajský soud své konečné rozhodnutí opírá o shodná zjištění obou posudkových orgánů, zejména pak o posudek PK MPSV v Hradci Králové ze dne 13. 12. 2022, jehož závěry odůvodnily správnost žalobou napadeného rozhodnutí, tj. že žalobce je osobou, která se podle § 8 odst. 2 písm. a) zákona o sociálních službách, považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I (lehká závislost). Soud uzavírá, že neshledal v postupu správních orgánů žádné pochybení.
39. Na základě shora uvedeného dospěl soud k závěru, že žalobou napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem, proto žalobu jako nedůvodnou zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).

V. Náklady řízení

40. Výrok o náhradě nákladů řízení soud odůvodňuje ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s., když žalobce nebyl ve věci úspěšný a správní orgán, který měl ve věci úspěch, přiznání nákladů řízení nepožadoval.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje,

v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 31. července 2023

JUDr. Ivona Šubrtová v. r.
samosoudkyně